

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1625

Vragen van het lid **Kooiman** (SP) aan de Staatssecretarissen van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en van Veiligheid en Justitie over *het bericht dat jongeren nog steeds geen passende zorg krijgen vanaf hun 18e levensjaar* (ingezonden 12 maart 2014).

Antwoord van Staatssecretaris **Van Rijn** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport), mede namens de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie (ontvangen 4 april 2014)

Vraag 1

Wat is uw reactie op de tv-uitzending waarin de schrijvende situatie van Jabco werd beschreven?¹

Antwoord 1

Ik heb begrip voor de frustratie van de ouders omtrent de huidige situatie van hun zoon.

Vraag 2, 3 en 6

Hoe komt het dat, ondanks uw eerdere toezegging, jongeren zoals Jabco nog steeds geen passende zorg ontvangen na hun 18e levensjaar? Wat is uw reactie hierop?^{2 3}

Deelt u de mening van de ouders van Jabco, dat een plaats in het traject voor zelfstandig leren wonen niet aansluit bij de zorgbehoefte van hun jongvolwassen zoon met autisme en ernstig probleemgedrag? Kunt u uw antwoord toelichten?

Kunt u toelichten waarom 1 jaar later nog steeds geen goede vervolgplekken zijn gerealiseerd voor deze jongeren? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 2, 3 en 6

In mijn antwoord op uw Kamervragen van 22 maart 2013 heb ik aangegeven dat het de verantwoordelijkheid van instellingen is een geschikt aanbod te ontwikkelen en zorg te dragen voor een verantwoorde overdracht. Financiers

¹ Hart van Nederland, 6 maart 2014

² Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2012–2013, nr. 1725

³ Stenogram Wijziging van de Wet maatschappelijke ondersteuning om te regelen dat eigen bijdragen voor maatschappelijke opvang en vrouwenopvang door gemeenten bij verordening worden geregeld, en vervolgens door of namens hen worden vastgesteld en geïnd (Kamerstukken 32 439).

hebben op hun beurt een zorgplicht. Wel heb ik de ontwikkelingen actief gevolgd en heb ik de betrokken partijen uitgenodigd voor overleg toen in de loop van 2013 een goede vervolgplaats nog steeds niet gerealiseerd was. Inzet van dat overleg met zorgaanbieders was om te bezien welk soort aanbod zij als meest adequaat achten voor de groep normaal begaafde jongvolwassenen met een autisme spectrum stoornis en ernstig probleemgedrag en wat zij nodig hebben om dit aanbod te realiseren. Een aantal zorgaanbieders heeft toegezegd zorgaanbod voor Jabko beschikbaar te hebben. Het inzetten van dit traject is afhankelijk van de uitkomst van het strafrechtelijk proces. Indien de uitkomst van het huidige strafrechtelijke traject is dat betrokkene niet langer meer in detentie hoeft te blijven, zal hij zo spoedig mogelijk van zorgaanbod gebruik kunnen maken. Mocht de uitspraak van de rechter een andere uitkomst hebben, dan wordt bekeken hoe aan zijn ook dan bestaande zorgbehoefte kan worden voldaan. Voor soortgelijke situaties zullen zorgaanbieders, samen met het Centrum voor Consultatie en Expertise (CCE), zorg op maat realiseren. Het betreft mensen die een zeer individueel afgestemd zorgaanbod nodig hebben. Voldoende plekken en een adequate financiering zijn daarvoor randvoorwaarden.

Het aanbod van zorgaanbieders zal gericht zijn op een zinnige dagbesteding in combinatie met veiligheid. Daarbij wordt goed gekeken naar de autonomie die betrokkenen aankunnen, zodat zij een zo normaal mogelijk leven kunnen leiden. We hebben het ook dan over een intensieve vorm van zorg. Het gaat om de juiste deskundigheid, goed ondersteund personeel op de werkvloer en een stabiele organisatie om de betreffende personen heen. Over de financiering van dit zorgaanbod vindt op korte termijn overleg plaats met de Nederlandse Zorgautoriteit (Nza), Zorgverzekeraars Nederland (ZN) en GGZ Nederland. Daarbij wordt gekeken naar zowel de korte als de langere termijn. Ik acht het van belang te benadrukken dat mijns inziens daarvoor voldoende handvatten zijn binnen bestaande kaders.

Vraag 4

Is naar aanleiding van eerder gestelde vragen inmiddels bekend om hoeveel soortgelijke situaties het gaat? Wanneer dit niet bekend is, bent u dan bereid dit te onderzoeken?⁴

Antwoord 4

Het CCE heeft aangegeven landelijk jaarlijks circa 40 (zeer) moeilijk plaatsbare jongeren en (jong)volwassenen met een autisme spectrum stoornis en ernstig probleemgedrag te zien. Gezien het specifieke aanbod dat nodig is, gaat het er juist om dat bij elke afzonderlijke casus duidelijk is wat er gedaan kan en moet worden door betrokken partijen.

Vraag 5, 7, 8 en 9

Herinnert u uw eerdere uitspraken, «Ik ga graag met jeugdzorg in gesprek om ervoor te zorgen dat dit soort situaties niet voorkomt. We moeten zulke situaties gewoon niet willen. Dat neemt niet weg dat een jongere soms een tijdje zorgmijder wordt. Ik wil er alles op inzetten om dat te voorkomen»? Welke concrete maatregelen zijn er het afgelopen jaar getroffen om soortgelijke situaties te voorkomen? Kunt u uw antwoord toelichten?⁵ Hoe denkt u deze problematiek op te kunnen lossen als vanaf volgend jaar 408 gemeenten dit moeten gaan regelen? Kunt u uw antwoord toelichten? Hoe denkt u deze problematiek op te kunnen lossen, nu blijkt dat gemeenten helemaal niet klaar zijn om de jeugdzorg goed te organiseren? Kunt u uw antwoord toelichten?⁶ Welke maatregelen gaat u treffen om te voorkomen dat soortgelijke situaties zich in de toekomst voordoen? Kunt u uw antwoord toelichten?

⁴ Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2012–2013, nr. 1725

⁵ Stenogram Wijziging van de Wet maatschappelijke ondersteuning om te regelen dat eigen bijdragen voor maatschappelijke opvang en vrouwenopvang door gemeenten bij verordening worden geregeld, en vervolgens door of namens hen worden vastgesteld en geïnd (Kamerstukken 32 439).

⁶ Gemeenten niet klaar voor overgang jeugdzorg in 2015, Volkskrant, 5 maart 2014

Antwoord 5, 7, 8 en 9

Waar het Jabko en vergelijkbare gevallen met zijn problematiek betreft, valt vanaf het achttiende levensjaar de zorg niet meer onder de Wet op de jeugdzorg/Jeugdwet, maar zorg die op grond van de Zorgverzekeringswet of Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten wordt geleverd. Het betreft hier een complexe groep met specifieke eigenschappen die het moeilijk maken ze continu in begeleidende zorg te houden. Zorgmijding op enig moment valt niet geheel te voorkomen. Het is belangrijk dat betrokkenen dan zo spoedig mogelijk toch in beeld komen en blijven. Zogenaemde ACT-teams (Assertive Community Treatment; actieve ambulante behandeling) kunnen hierin een goede rol vervullen. Ook dit is zorg die onder de Zorgverzekeringswet valt en die niet ten laste van de gemeente komt.

De rol die gemeenten krijgen in het nieuwe jeugdstelsel moet bevorderen dat zij vroegtijdig signalen krijgen dat soortgelijke situaties zich zouden kunnen gaan voordoen. Door vroegtijdige ondersteuning, het bevorderen van samenwerking en het aanspreken van zorgaanbieders en zorgverzekeraars of hun verantwoordelijkheid kan dit voorkomen worden. Daar waar dat niet mogelijk is, moet adequaat aanbod beschikbaar zijn.

Zorgaanbieders hebben vanuit hun kant een grote verantwoordelijkheid en zullen alerter moeten reageren. Ook moeten ze zorgen voldoende deskundigheid beschikbaar te hebben om deze moeilijke doelgroep te ondersteunen. Gemeenten hebben een rol in het stimuleren van deze ontwikkeling en het verkleinen van de overgang van achttien min naar achttien plus door vroegtijdig de zorg op elkaar te laten afstemmen.